רוכל בלי סחורה

כדרכו של רוכל זריז, בא ג'ורג' שולץ ופרש את מרכולתו לפני הציבור.

למרבה הצער, לא היה בה דבר שיכול היה למשוך את לב הקונים.

הסחורה לא היתה מעניינת. נאומי־המכירה של הרוכל לא יכלו לשנות עובדה פשוטה זו.

● אין „כן"

בשביל מה בא שולץ בכלל?

קשה היה להבין זאת. כי מאז נסיעתו האחרונה לא השתנה דבר לטובה.

במשך החודש נמשכה התתקוממות בגדה וברצועה, נהרגו עוד עשרות פלסטינים. לא חל שום שינוי פוליטי בישראל או במקום אחר שעשוי היה לשפר את סיכויי ה„תוכנית".

שולץ עצמו טען: איש לא אמר „לא".

זוהי קביעה מוזרה כשלעצמה. גורלה של תוכנית פוליטית אינו נקבע על פי מיספר הצדדים שאינם אומרים „לא". גורלה נקבע על־ידי מיספר הצדדים האומרים „כן".

איש לא אמר „כן" לתוכניתו של שולץ.

עצם העובדה שכל הצדדים יכלו להימנע מלהגיד „לא" מעידה רק על דבר אחד: שהתוכנית אינה רלוונטית. אפשר היה פשוט להתעלם ממנה — וכך עשו כל הצדדים. המצב במרחב, לקראת סוף החודש הרביעי של ההתנערות, הוא זה:

● שום גורם ערבי אינו יכול עוד להסכים לתוכנית שאינה מקובלת על הפלסטינים, ובפרט על אש"ף.

● בישראל קיים קונסנזוס של הליכוד והמערך גם יחד שאין לנהל משא־ומתן עם אש"ף, ושיש להחזיר את הג'ין של ההתקוממות אל תוך הבקבוק.

בין שתי העמדות האלה אין אפשרות של פשרה. אפשר רק להבריע — לכאן או לכאן.

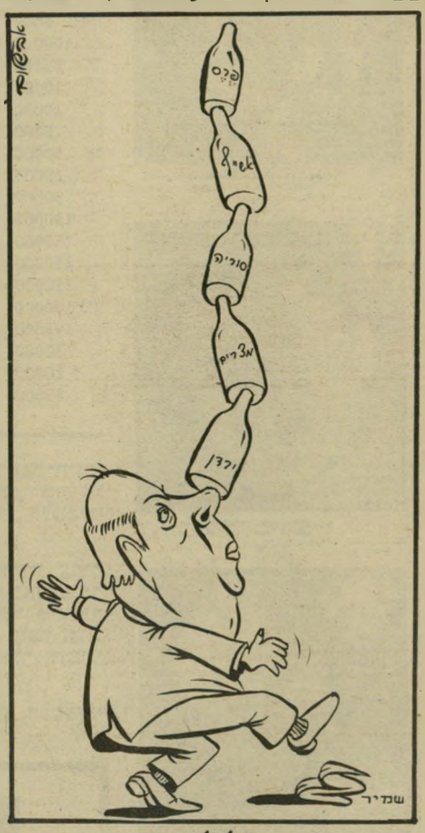

הלוליין

אולם ממשלת ארצות־הברית אינה מסוגלת לכך. זוהי ממשלה העומדת להוציא בקרוב את נישמתה. כוחה הפוליטי הולך ונמוג מיום ליום. אין הנשיא רונלד רגן יכול לכפות דבר על הקונגרס. אין ג'ורג' שולץ יכול לכפות דבר על מדינה כלשהי בעולם, מפני שמציאות זו ידועה לכל.

אם כן, מדוע הוא בא? מה הוא רצה להשיג בסיבוב נוסף של הקירקס הנודד?

● עוד בלוף

לתמימים היה גדמה שבכל זאת, ברגע האחרון, תריהיב ממשלת־רגן עוז בנפשה ותשנה את עמדתה.

זה היה כאשר קיבל שולץ לשיחה את שני הפרופסורים הפלסטיניים, אדוארד סעיד ואיבראהים אבו־לוג'וד, שהם חברי המועצה הלאומית הפלסטינית, המוסד העליון של אש"ף.

המשמעות יכלה להיות: שבירת החרם על אש"ף, התחלה של משא־ומתן עם האירגון הפלסטיני, שינוי התוכנית בצורה שתוכל להתקבל על הפלסטינים והעולם הערבי.

אולם כמו כל דבר בתוכניתו של שולץ, גם צעד זה לא היה אלא גימיק. גרוע מזה: בלוף.

אחרי שהצטרך וקבע שוב ושוב שהוא לא הכיר באש"ף, וכי שני הפרופסורים אינם אלא אזרחים אמריקאיים טובים שהתחשק לו לשוחח עימם, בא שולץ לישראל.

כאן חזר על העמדה הנוקשה ביותר: לא משא־ומתן עם אש"ף, לא מדינה פלסטינית, לא שיבה לגבולות 1967, לא ועידה בינלאומית בהשתתפות אש"ף, לא ועידה בינלאומית שתהיה יותר מאשר טקס ריק מתוכן.

אחרי מטר זה של לאווים, מה נותר בתוכנית?

● פרק ב„שושלת"

אולם שולץ לא ויתר. הוא העמיד פנים כאילו יש בידיו תוכנית העשויה להתקבל.

הופעתו היתה כשל נציב עליון, הבא לבקר מדינת־חסות קטנה. הפעם, כך הודיע מראש, יפנה אל דעת־הקהל היש־ראלית במישרין, מעל לראש־הממשלה. הוא הזמין לעצמו ראיון בטלוויזיה, זימן אל עצמו אנשי־תיקשורת מובחרים, כדרכו של שליח קולוניאלי הקורא אליו את נתיניו.

כאשר הופיע על המירקע, היפנה את עיניו הקטנות והפיקחיות אל המצלמה, ודיבר במישרין אל לב הציבור הישראלי. זה היה הרגע להשמעת הבשורה הגדולה.

למרבה הצער, לא היה לו מה להגיד. במשך דקות ארוכות, תוך פנייה ישירה אל הציבור הישראלי, חזר שולץ על מליצות ריקות־מתוכן.

הציבור הישראלי אינו מטומטם. אמנם יש בו מחלוקת עמוקה בין מחייבי השלום ואויביו, חסידי ההידברות עם הפלסטינים וחסידי ארץ־ישראל השלמה. אך אלה גם אלה יודעים כי ב־1988 מתה האופציה הירדנית, וכי אין כל ערך ליוזמת־שלום שאינה מקובלת על הפלסטינים המתקוממים.

שני המחנות בישראל הבינו היטב כי התוכנית שבפי שולץ היא תערובת של סיסמות מיושנות, שאין להן כל שייכות למציאות. לכן לא עשה השידור הדראמתי רושם על איש. הוא לא היה חשוב יותר מאשר פרק בסידרת שושלת.

אם לא היה לשולץ מה להגיד, מדוע עמד על דרישתו להשמיע את דברו באוזני הציבור הישראלי?

המקורות אמרו: היתה זאת הצעתו של תומאס פיקרינג, השגריר האמריקאי.

הרמז: היה זה רעיון מבריק של שימעון פרס. הוא רצה לגיים את שולץ למערכת־ההסברה שלו.

● שמיר ניצח

אם כן, היה זה רעיון רע מאוד.

כי הסיכום הכולל של יוזמת שולץ הוא, עד כה: הוא לא עזר במאומה לשימעון פרס, אבל הוא עזר מאוד ליצחק שמיר.

שמיר הוא המנצח הגדול. הוא נראה בעיני חסידיו כמי שהעז לקום מול הענק האמריקאי, ולהגיד לו ללכת לעזאזל. הוא עמד בפני רגן, והוא עמד בפני שולץ. דויד מול גוליית, תרתי משמע.

בניגוד לפרס, שנראה נכנע ומתרפס, נראה דווקא שמיר כמי שגרם לאמריקאים להתקפל.

ולראייה: אחרי שנפגש עם שני הפרופסורים, חזר שולץ על הלאווים שלו. יתר על כן: הוא הבטיח שוב כי למרות עמדתו הסרבנית של שמיר, ארצות־הברית תתמוך בישראל ללא־סייג, תמשיך בסיוע ובשיתוף־הפעולה האסטראטגי ותתנהג כאילו דבר לא קרה.

קשה להעלות על הדעת ניצחון בולט יותר של שמיר.

יתכן שזה לא היה נראה כך, אילו הציע שולץ באמת תוכנית־שלום משכנעת, בעלת חזון וכובשת־לבבות. אך כשהיה ברור כי ידיו ריקות, לא יכול היה לתרום דבר לפרס.

● מיטרד מעופף

אחרי כישלונו המוחלט בישראל, המשיך שולץ בטיסות שלו בשמי המרחב.

בכל מקום התקבל באדיבות. ובכל מקום נאמר לו, בגלוי או בשקט, שאין על מה לדבר איתו. אחרי הלאווים שלו, הפכה יוזמתו בלתי־קבילה בעולם הערבי. שום מישטר ערבי אינו יכול עוד להסתכן במתן תשובה חיובית לתוכנית המתייחסת אל ההתקוממות הפלסטינית כאילו לא היתה. ממשלות ערב התייחסו אל שולץ כמו שמיר: כאל מיטרד מעופף הגורם לבילבול־מוח, אך שיש להתייחס אליו באדיבות, לפי כל כללי הטקס.

אף צד אחד לא רצה להגיד „לא". לשם מה? זה היה מנחיל לצד השני יתרון במאבק על דעת־הקהל האמריקאית. כל צד רצה שהצד השני יגיד את ה„לא" הראשון.

שולץ העמיד פנים כאילו יש בכך ניצחון גדול. הנה: איש לא אמר „לא".

אך מה טיבה של יוזמה, אשר ניצחונה טמון בכך שאיש אינו אומר לה „לא", אף שאיש אינו מקבל אותה?

יתכן שזה מגלה את מניעיו האמיתיים של שולץ. כאשר איש אינו אומר „לא", ניתן להעמיד פנים כאילו היוזמה נמשכת. משמע: ממשלת־רגן פושטת־הרגל, עתירת־השערוריות, שהיא במצב של ערב־גסיסה, עדיין פעילה ומפתחת יוזמות.

ובעיקר: כאשר ייפגשו רגן ומיכאיל גורבצ'וב, בחודש הבא, יוכל הנשיא האמריקאי להעמיד פנים כאילו הוא מנצח על יוזמה חשובה במרחב.

אולם כמו שאמר נשיא אמריקאי קודם, ומצלה יותר: „אי־אפשר לשטות בכל האנשים במשך כל הזמן."

במדינה

(המשך מעמוד 6)

התחיל לדבר על הקרמת הבחירות, כתשובה לג'ורג' שולץ (ראה מסגרת).

אולם שמיר עשוי להתברות, כפי שקרה בעבר למנהיגים אחרים. במשך תקופה של שלושה־ארבעה חודשים, עד לבחירות, יכול לקרות הרבה מאוד במדינת־ישראל. למשל: המשך ההתקרבות הפלסטינית והחמרתה, מעשים של שילטונות־הכיבוש שיזעזעו את המצפון, תגובות בינלאומיות חריפות. כל זה יכול לגרום לתגובה מנוגדת מן המצופה: פניית עורף לרעיונות ארץ־ישראל השלמה ונטייה לכיוון השלום.

פחות מכל יש משמעות למישאלים הנערכים בבתי־הספר. בני־נוער אוהבים להדהים, ולהצביע על כן למיפלגות קיצוניות. מנהלים ומחנכים מנסים להשפיע על תלמידיהם. לעיתים קרובות הם משיגים דווקא תוצאות הפוכות. מכיוון שרוב המחנכים שייכים למערך, התלמידים מצביעים בעד הימין הקיצוני.

המישאל היחידי הקובע הוא זה המתקיים ליד הקלפי. לא פעם התברר בארץ כל המישאלים שנערכו אף שלו שה־ארבעה ימים לפני כן.

מישפט מגיע לגוף שלך — צו מניעה

הדרגמנית ספיר קאופמן השיגה צו־מניעה נגד חברת „תנובה" בגלל שימוש בשקיות הנושאות את תמונתה

אילנה אלון

ספיר קאופמן, מלכת־היופי של

תובעת קאופמן בבית־המישפט
לא בשקית־ניילון

ישראל לשנת 1984 ודוגמנית־צמרת כיום, לא אהבה את תמונתה על שקיות־ניילון, המחולקות חינם בהיפרשוק של תנובה. היפהפיה הבחינה בהמחלה מוחלטת בין פירסום תמונתה על גבי מודעות מוארות ברחוב ובדפי עיתונים לבין חלוקתה ברבבות עותקים לכל ריכפין בהיפרשוק.

על כן פנתה לעורך־הדין צבי ליר־סקי, שפנה, יחד עם עורך־הדין אלי פישר ממישררו, לבית־המישפט וביקש צו־מניעה זמני נגד חברת תנובה. שתפ־סיק את הפצת השקיות הללו.

לפני שנה חתמה הדרגמנית על הסכם־עבודה עם תנובה. ובו התחייבה להצטלם לשיקופית, שתהפוך למודעת־פירסומת ולכרזת־פירסום בחוצות, למוצר החדש פרי־כ'יף. חברת־הפירסום, שאיתה עובדת הדרגמנית, החתימה את הצדדים על ההסכם, וקבעה את תנאי־הפירסום ותנאי־התשלום. ספיר צולמה במכונית, כשהיא אומרת „לגוף שלך מגיע פרי־כ'יף." מאז פורסמה התמונה על כרזות ועל עמודי העיתונות.

אולם החל במרס השנה ראתה לפתע הדרגמנית כי חברת תנובה עושה שימוש נוסף בתמונה המקורית: היא הודפסה על שקיות־ניילון שחולקו חינם לקוני ההיפרשוק של תנובה. ספיר ראתה בכך הפרת הסכם ועוול.

עורכי־הדין פנו לבית־המישפט וביקשו צו־מניעה זמני נגד חבורה, לבל תמשיך להפיץ את השקיות הללו. צו זמני כזה ניתן כמבוקש, במעמד צד אחד, על־ידי השופט אליהו וינוגרד. הוגשה גם בקשה לעשות את הצו הזמני לצו קבוע, ותוגש תביעה כספית, שמטרתה לפצות את הדרגמנית על השקיות שכבר הופצו בניגוד להסכם.

ביום הראשון לחול־המועד־פסח הופיעה הדרגמנית היפה, יחד עם אמה, בבית־המישפט, ושמחה לשמוע כי חברת תנובה, באמצעות עורך־דינה, ולמן רוזובסקי, אינה מתנגדת להארכת הצו הזמני. האם חתמה על כתב־ערבות בסך 15 אלף ש"ח, לכסות את הפסדיה של תנובה בגלל הצו, אם יהיו כאלה, והשתיים חזרו הביתה מרוצות.

חוק השעייה ללא שיניים

לישכת עורכי־הדין יכולה להשעות חבר. אבל אין לה פיקוח על כך.

העונש החמור ביותר שיכולה לישכת עורכי־הדין להטיל על חבר שסרח הוא השעייה. עונש זה פוגע במטרלחמו של עורך־הדין וגם בשמו הטוב. אלא שבדרך כלל אין הלישכה מוסיפה על עונש ההשעייה את עונש פירסום שמו של המושעה. ועל כן, רק חברי אנשים מצומצם ביותר יודע על־כך.

כבר היו מיקרים שבהם המשיכו עורכי־דין מושעים לעסוק במיקצועם בשקט, מבלי שאיש ידע על כך. הלישכה אינה שולחת בודקים למישרדם כדי לברר אם אמנם הפסיק עורך־הדין את פעולתו, ולעיתים הוא ממשיך אף להופיע בבתי־המישפט.

הדרך היחידה שבה מנסה לישכת עורכי־הדין להתגבר על הפרת השעייה היא על־ידי רשימה הנשלחת לכל השופטים במדינה, ובה מופיעים שמו־תיהם של עורכי־הדין המושעים. לרשימה זו יש ערך רק אם השופט זוכר את שמות המושעים ופועל בהתאם.

שופטת־שלום תל־אביבית, בעלת זיכרון טוב, התפלאה כאשר הופיע לפניה באחד הימים עורך־דין ששמו נזכר ברשימת המושעים. מכיוון שהרשימה לא היתה לפניה, רק שאלה את עורך־הדין אם אין איזו בעייה בהופעתו, אך הוא ענה בעזות־מצח בשלילה. אז שלחה השופטת את המתמחה להציץ ברשימה ו„הזכירה" לעורך־הדין כי הוא מושעה, ואינו יכול להופיע. המיקרה התגלגל ללישכת עורכי־הדין וגם למישטרה, ובימים אלה הגישה הפרקליטות כתב־אישום נגד עורך־הדין.

באחד המיקרים האחרונים של השעייה, במיקרה של עורך־הדין מאיר שפצירר, נהג בית־המישפט העליון ביד חזקה, והתיר את פירסום שמו של עורך־הדין. בכך נסגרה, כמובן, הדרך להפרת ההשעייה.